

V. Türk-Alman Psikiyatri Kongresi
“Karmaşık Sınırlar ve Kültürlerarası Buluşmalar”
16-20 Eylül 2003, Essen

Kongre Sonuç Bildirgesi

Düzenleyen: Türk-Alman Psikiyatri, Psikoterapi ve Psikososyal Sağlık Derneği (TAP-DER)

V. Türk-Alman Psikiyatri Kongresi, iki ülkenin devlet başkanları Sn. Johannes Rau ve Sn. Ahmet Necdet Sezer himayelerinde gerçekleşmiştir. Almanya'nın Essen kentinde düzenlenen kongreye Türkiye, Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinden 300'ü aşkın kişi katılmıştır. Kongre göç, psikiyatri, psikoterapi ve psikososyal hizmetler alanında 1994'de başlayan Türk-Alman işbirliğinin yeni bir halkasıdır. Bu işbirliği günümüzde her zamankinden daha fazla önem taşımaktadır.

Bu kongremizin ana teması “Karmaşık Sınırlar ve Kültürlerarası Buluşmalar” gerek her iki ülkede profesyoneller ve danışanlar/hastalar arasındaki ilişkilerin, gerekse iki ülkedeki profesyonel grupların arasındaki ilişkilerdeki gelişme ve ilerlemelere işaret etmektedir. Daha önceleri yaşanan yabancılığın yerini giderek karşılıklı saygı ve kabule dayanan karşılaşmalar almaktadır. İlk kez bu kongrede aile hekimleri için özel bir çalışma grubu ile kültürlerarası hasta bakımına ilişkin bir atölye çalışmasına da yer verilmiştir. Katılımcılara, uluslar arası araştırma ve tartışmaları kapsayan “Ethnicity and Mental Health in Europe” başlıklı bir de uydu sempozyum sunulmuştur.

Göç, modern toplum yaşamının normal bir parçasıdır. Bu kongremiz de, bu normal olgunun eğitim, araştırma, sağlık hizmetleri alanlarında ve her iki ülkenin ilişkilerinin düzenlenmesinde göz önünde tutulması gerektiğini göstermiştir. Aşağıdaki önerilerimiz, ilgili meslek dernekleri, çalışma grupları, hizmetlerin maliyetini üstlenen kuruluşlar ve katkıda bulunan kişilerle yakın işbirliği içinde sağlanması düşünülen pratik sonuçlara ilişkindir.

1-Eğitim

Almanya'da göçmenlere sunulan psikiyatri, sosyal psikiyatri ve psikoterapi hizmetleri nitelik ve nicelik itibariyle yetersizdir. Bu nedenle psikiyatri ve psikoterapi eğitiminde ve bunları tamamlayıcı nitelikteki tüm meslek alanlarındaki müfredat, kültürlerarası düşünsel yetkinlikleri sistematik olarak geliştirecek şekilde düzenlenmelidir. Bu yetkinlikler,

- yabancı yaşam biçimlerini ve toplumsal değişim süreçlerini anlama isteğini,
- başkalarından ve başkaları aracılığıyla öğrenme isteğini,

- kültürel değerlerimiz üzerinde düşünme ve farklı kültürler arasında arabuluculuk yapma becerisini,
- Çevirmenlerle işbirliği yapma isteği ve becerisini kapsamaktadır.

2- Araştırma

Göçmenlerin sağlık durumları ve elde ettikleri sağlık hizmetlerine ilişkin veriler yetersizdir. Bu nedenle epidemiyolojik ve hizmetlere ilişkin araştırmalarda göçmenlerin de ele alınması gerekmektedir. Ülkedeki çocuk ve gençlik sağlığına ilişkin rapor için önemli ön çalışmalar yapılmıştır. Araştırma ve tarama çalışmalarına öncülük eden ve teşvik veren tüm kuruluşların, arka planlarında göç olgusu bulunan kişileri hem niceliksel, - tüm nüfus içindeki oranlarını temsil eder biçimde-, hem de niteliksel, -uygun araştırma yöntemleri ile- açılardan dikkate almalarını talep ediyoruz. Bu konudaki ilkelerin, toplumsal cinsiyet araştırmalarında temel alınan ilkeler doğrultusunda olmasını öneriyoruz. Uluslar arası karşılaştırmalı araştırmalarda da göçmenlerin özel bir grup olarak dikkate alınmasını ve bu çalışmaların çift yanlı olarak yapılmasını gerekli görüyoruz.

3- Hizmetler

Göçmenler psikiyatrik ve psikoterapötik hizmetlere erişimde güçlük çekmektedir. Ancak, son yıllarda, TAP-DER'in de katkılarıyla örnek nitelikte, çok yönlü hizmet programları geliştirilmiştir. Bunlara, Kongre'nin bir bölümü olan Klinikler Buluşması'nda yer verilmiştir. TAP-DER, bu temele dayanarak, **arka planlarında göç olgusu bulunan kişilerin psikiyatrik-psikoterapötik bakımları için bir yetkinlik ağı** geliştirmek ve buna ilişkin kalite ölçütlerini belirlemek görevini üstlenmiştir. Kongremiz, bu amaca uygun önemli bilgilerin sağlanması ya da pekiştirilmesinde bir etken olmuştur. Yetkinlik ağına katılan kuruluş ve programlar aşağıdaki konulara ilişkin katkı sağlayabilir:

- Tıbbi ve psikososyal hizmet alanlarındaki tüm meslek gruplarında ana dili Almanca olmayan uzmanların da yer alması ve gerektiğinde çevirmen yardımına baş vurulması;
- Polikliniklerde, kliniklerde ve sosyal psikiyatri kuruluşlarında çalışan hekimler arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi;
- Danışanların hastalıkla geçirdikleri sürelerin uzamasını önlemek suretiyle, hem çekilen sıkıntıların hem de maliyetlerin hafifletilmesi.

3- Türkiye ve Almanya Arasındaki İlişkiler

İki ülkedeki siyasal tartışma ve kararlar ve iki ülke arasındaki ilişkiler, göçmenlerin ruh sağlığını etkilemektedir. TAP-DER'in önemli bir özelliği, değişik ülkelere ve farklı sosyoekonomik gruplardan üyelere sahip olmasıdır. Bu üyeler, Türkiye, Almanya ve Almanca konuşulan ülkelerdeki değişik psikososyal meslek gruplarını temsil etmektedir. TAP-DER'in sosyal politik tartışmalar ve kararlara mesleki bilgisıyla katkıda bulunması ve insan sağlığına

zarar verebilecek durumları saptayarak, ilgili karar alma mercilerini uyarması istenmektedir.

Kongremiz Türkiye’de ve Almanca konuşulan coğrafyada yer alan psikiyatri klinikleri ve tamamlayıcı (sosyal psikiyatrik) kuruluşlar arasındaki mesleki bağlantıları geliştirecek ve güçlendirecek temasların yoğunlaşmasını sağlamıştır. TAP-DER, bu işbirliğinin sürmesi ve somutlaşması için Tıp Fakülteleri ve Alman Bilim ve Araştırma Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunmayı üstlenmektedir.